

Een huis voor de Heer

Preek over 2 Samuël 7:1-17

Te lezen: Lucas 1:26-38, 2 Samuël 7:1-17 en 1 Kronieken 22:6-10
Utrecht-Noord, 17 december 1972

Er was eens een predikant die bij een rijk gemeentelid op bezoek ging om hem op diens verantwoordelijkheden te wijzen. Eenmaal gezeten in een van de luxe fauteuils die de villa van bedoeld gemeentelid rijk was, pakte die predikant zijn bijbel, en las de eerste drie verzen uit 2 Samuël 7 voor, waarin David zich voorneemt voor God een tempel te bouwen. Daarna liet de predikant zijn blikken keurend door de kamer dwalen, en sprak: 'Broeder, net als David hebt u zichzelf een schitterend paleis gebouwd. Waarom neemt u zich niet David voor 100% ten voorbeeld, en draagt u niet wat meer zorg voor de bouw van het huis van God? U weet toch van de financiële zorg die de gemeente heeft bij haar kerkbouwactie!' De broeder in kwestie was diep in zijn hart getroffen. Zo diep, dat hij na het vertrek van de predikant de tijd nam om het verhaal van David en de tempelbouw nog eens rustig na te lezen. Toen bleek hem, dat er na de drie verzen die de predikant hem had voorgelezen, nog veertien verzen volgen. Veertien verzen waarin God bij monde van de profeet Nathan David verbiedt een tempel te bouwen!

Ik behoef u niet te vertellen dat deze man zich door zijn predikant geweldig beetgenomen voelde. Hij besloot krachtig wraak te nemen. Hij schreef de kerkenraad een brief, waarin hij meedeelde, dat het hem na een bezoek van dominee en het lezen van 2 Samuël 7 duidelijk was geworden, dat hij niet mee mocht helpen aan de bouw van een godshuis. Zodat hij zich genoodzaakt zag al zijn financiële bijdragen in te trekken. Nu was de predikant aan de beurt om zich genomen te voelen: Door zijn slimme medebroeder. Door zichzelf, omdat hij het verhaal van David en de tempelbouw had uitgezocht om die man op zijn verantwoordelijkheden voor de kerkbouwactie te wijzen. Maar het meest voelde hij zich beetgenomen door dat verhaal zelf.

Die geschiedenis uit 2 Samuël 7 is echt een geschiedenis om mee beet te nemen en om door beet genomen te worden. Die geschiedenis verloopt namelijk heel anders dan wij keurig opgevoede mensen van een Bijbelverhaal zouden verwachten. Voor je het weet zet die geschiedenis je als keurig opgevoed mens in je hemd. Aan het begin wordt David ten tonele gevoerd als een man met een instelling die je alle christenen zou toewensen: Hij wilde iets voor de Heer doen, Hij wilde de Here God een huis bouwen. David had tijden moeten vechten voor zijn eigen huis. Wie in de rij heeft gestaan bij het bureau van volkshuisvesting weet wat dat is: Vechten voor je eigen huis. David heeft in zijn omstandigheden moeten vechten voor zijn eigen huis: Jarenlang had hij moeten vechten voor Saul. Nu eens had hij zijn hoofd in een spelonk in de bergen neergelegd, dan eens had een buitenlands vorst hem gastvrijheid verleend. Een eigen huis was er niet bij. David had jaren van strijd achter de rug: met de aanhangers van Saul, met de Filistijnen. Hij was te druk met vechten geweest om een eigen huis te kunnen bouwen. Maar nu had David tijd en rust en plaats om aan een eigen huis te kunnen denken. Saul was dood en diens aanhangers hadden nauwelijks invloed meer. De Filistijnen waren verslagen. Jeruzalem, de koningsstad, was in bezit genomen.

Eindelijk kon David zijn eigen huis bouwen. Een indrukwekkend paleis verrees in Jeruzalem, dat hij veroverd had. In de toestand vrede die hij met wapengeweld tot stand had gebracht. David bouwde zich zijn huis. Dat wil zeggen: Hij nam zijn intrek

in de dingen die hij tot stand had gebracht. Hij installeerde zich breeduit in zijn verworvenheden. En toen David zich zijn eigen huis had gebouwd, wilde hij ook voor God een huis bouwen. Want de ark van God stond nog altijd in een tent, net als in de tijd van de woestijnreis. En dat gaf geen pas! Onder koning David was de tijd van tenten immers voorbij! Tenten hoorden thuis in de voorbije periode van trekken, vluchten en altijd maar op weg zijn naar je uiteindelijke bestemming. Koning David en zijn volk waren niet langer onderweg. Na harde strijd en veel ontberingen waren zij eindelijk aangekomen. David was arrivé. En als teken daarvan bouwde hij zich een paleis van een huis. David vond het ongepast, dat hijzelf in een paleis woonde, en de Here God in een tent. Bravo David! Jij weet hoe het hoort! Jij hebt tenminste gevoel voor verhoudingen! Velen zouden David willen voorstellen als erevoorzitter van grote christelijke acties.

Wij bouwen ons paleizen op aarde. Breeduit installeren wij ons in de welvaart van West-Europa. Wij zitten goed: aan onze welvoorzene tafels. In onze verwarmde huiskamers bij de t.v. In de kuipstoelen van onze auto's. In onze sociale voorzieningen. En als wij zo goed zitten op aarde, moet de Here God dan minder goed zitten? Wordt het niet hoog tijd dat wij God een woning aanbieden? Moet er niet naast elke fabriek een kerk verrijzen? Behoort God niet zijn eigen woning aangeboden te krijgen naast alles wat wij tot stand hebben gebracht? Gelukkig heeft de middenstand er iets van begrepen. In veel etalages waarin de producten van onze welvaartsmaatschappij worden aangeboden, is een kerststalletje ingericht. Zo hoort het: God zijn eigen paleis naast onze paleisjes.

Nu ik dit voorbeeld noem, schieten mij gelukkig meer gevallen te binnen van mensen die weten hoe het hoort: Zij werken jaren keihard voor een goede positie in de maatschappij en voor een eigen huis. Dat kost veel: hun gezondheid lijdt eronder. Vrouw en kinderen krijgen weinig aandacht. De collega's en ondergeschikten moeten hun slechte humeur ontgelden. Tijd voor hun vrienden hebben zij niet. Maar wanneer de positie bereikt is en het bijpassend huis wordt betrokken, komen zij plotseling geweldig royal tegenover God uit de hoek. In hun nieuwe woning komt in de huiskamer een tekst te hangen: 'waar liefde woont gebiedt de Heer zijn zegen'. Zo hoort het: God zijn eigen plaats naast en te midden van onze verworvenheden. Er zijn nog meer mensen die weten hoe het hoort. Veel van die mensen zijn de afgelopen week opgeschrikt toen medewerkers aan de actie 'Kom over de brug' aan hun deur belden. Plotseling realiseerden zij zich hoe goed zij er eigenlijk zelf bijzitten, en hoe slecht die arme mensen in Afrika erbij zitten. En even plotseling viel hen een geweldig mooie en warm makende gedachte in: Je kunt zo maar een steentje uit je eigen huis afdragen voor de bouw van het koninkrijk van God in Afrika! Je bouwt rustig je eigen huis en ondertussen bouw je ook nog mee aan het huis van God in Afrika!

Wij praten onze eigen paleizen goed door te wijzen op de huizen die wij voor God bouwen. Wij voelen ons in het goede gezelschap van koning David. Wij maken voldoende gebaren tegenover God. Here neem uw intrek! En zodra wij ons in het goede gezelschap van David wanen, neemt die geschiedenis van David en de tempelbouw ons geweldig beet. Die geschiedenis zet ons in ons hemd: Met onze royale gebaren. Met onze goede bedoelingen. Met onze kerststalletjes in de kerstetalage. Met onze teksten in onze eigen gebouwde huizen. Met onze offerbereidheid ten aanzien van 'Kom over de brug'.

De geschiedenis van 2 Samuël 7 neemt ons met dezelfde woorden beet als waarmee de profeet Nathan koning David beet nam: 'Zo zegt de Here: zoudt u voor mij een huis bouwen om in te wonen? Ik heb immers nooit in een huis willen wonen!' Wie

had dat gedacht? Daar sta je dan als mens met je goede bedoelingen! In je hemd gezet met al je royale gebaren. Beetgenomen in al je goede voornemens. Wij lezen uit 1 Kronieken 7, waar David tegen zijn zoon Salomo zegt: 'Mijn Zoon, ik zelf had het voornemen een huis te bouwen voor de naam van de Here, mijn God, maar het woord des Heren kwam tot mij: Gij hebt veel bloed vergoten en grote oorlogen gevoerd; gij moogt voor mijn naam geen huis bouwen, omdat gij veel bloed voor mijn aangezicht ter aarde hebt doen vloeien'.

God weigert zijn intrek te nemen in een door David gebouwd huis. God weigert zich te laten installeren in een Jeruzalem dat nog de sporen draagt van het geweld waarmee David het veroverd heeft. God wil niet wonen in een vrede en welvaart waarvoor oorlog is gevoerd. God wil zich geen huis laten bouwen door handen waaraan bloed kleeft. God weigert zich door ons mensen te laten installeren. Hij wil geen huis betrekken naast ons huis. Hij wil niet wonen in de vrede en welvaart die wij tot stand hebben gebracht. God wil geen vaste plaats hebben naast en te midden van onze verworvenheden. Wij houden onszelf voor de gek: met onze kerststaltes in kerstetalages. Met onze vrome teksten gespijkerd aan zelf gebouwde muren. Met onze zelfgebakken steentjes die wij bijdragen aan de bouw van Gods Rijk. God zegt: Er kleeft bloed aan jullie handen. Jullie vrede en voorspoed zijn onrein. De steentjes waarmee jullie mij een huis willen bouwen dragen sporen van geweld en onrecht. Ik blijf liever in een tent wonen. Ik weiger mij te laten inhalen als ereburger van door jullie gebouwde steden. Ik blijf een kampeerder op trektocht naar het Jeruzalem dat ik zelf zal bouwen.

De geschiedenis van David en de tempelbouw neemt ons mensen beet. Zij zet ons mensen in ons hemd met al onze verworvenheden en al onze royale gebaren. In deze geschiedenis draait God de zaken namelijk precies andersom. In 2 Samuël 7:6 vraagt God aan David: zou jij voor mij een huis bouwen? En in vers 11 geeft God zelf het antwoord: Nee David, Ik zal voor jou een huis bouwen! David wilde God een huis bouwen. Maar God draait de rollen om: God zal David een huis bouwen. Geen huis van hout en steen. Maar een huis van vlees en bloed. Een huis dat een mens is. Wij kennen dit gebruik van het woord 'huis' ook. Wanneer wij over het koninklijk huis spreken bedoelen wij niet een paleis, maar de mensen die daarin wonen. Bij het huis van Oranje denken wij Nederlanders aan de afstammelingen van Willem van Oranje tot aan het jongste kleinkind van koningin Juliana.

David wilde God een huis bouwen om in te wonen. Maar God zei: Nee David, ik wil mij niet installeren in een door jou gebouwd huis. Want de door jou gebouwde huizen zijn onrein. Aan je handen kleeft bloed. En de stenen die je aandraagt, tonen de sporen van geweld. Ik weet het beter gemaakt, David: Ik zal jou een huis bouwen. Een huis van vlees en bloed. Een huis van mensen. En in dit Davids huis wil Ik wel wonen. God belooft David dat Hij zich zal installeren in dit door Hem zelf gebouwde Davidshuis. God belooft, dat Hij eens zijn intrek zal nemen in een van Davids afstammelingen.

God wenst niet te wonen in door mensen gebouwde huizen, maar in door Hemzelf geschapen mensen. Dat zijn mensen die, niet zichzelf bouwen, maar zich geheel door God laten bouwen. Dat zijn mensen die niet zelf aan het gebouw van hun leven knutselen, maar dat van fundament tot dakpannen door God laten optrekken.

God zal David een huis bouwen, het Davidshuis. De eerstvolgende steen die God in dit huis metselde was Davids zoon, Salomo. Salomo. Zijn naam zegt het al: Sjalom, vrede. Salomo heeft niet als David zijn eigen huis gebouwd. Salomo heeft nooit voor

zijn bestaan moeten vechten. De bijbel vertelt met nadruk van Hem dat hij nooit oorlog heeft gevoerd of bloed heeft vergoten. Salomo was een koning van bijna onwereldse rust, vrede, wijsheid en voorspoed. Want God gaf hem deze vrede, wijsheid en voorspoed. Salomo heeft zichzelf niet gebouwd. God heeft hem gebouwd. In zo'n van top tot teen door Hemzelf gebouwd mens wil God wonen. In een koninkrijk van zulke door Hemzelf gebouwde mensen wil God zijn intrek nemen. Als teken daarvan mocht Salomo God een huis bouwen. Niet David, de selfmade man, maar Salomo de door God gebouwde, heeft de tempel te Jeruzalem gebouwd.

Wij lezen uit Lucas 1 dat Jezus, zoon van Jozef en Maria, werd geboren uit het huis van David. Jezus is de telg uit het Davidshuis op wie de belofte sloeg die God aan David deed. David niet jij zult Mij een huis bouwen. Maar Ik zal jou een huis bouwen. En in dat Davidshuis, in die door Mij gebouwde mens uit jouw nageslacht, zal ik mijn intrek nemen. Jezus is die volledig door God gebouwde mens. Jezus is zo volledig door God zelf gebouwd, dat Hij Gods Zoon genoemd moet worden. Jezus is het door God gebouwde huis, aan David belooft. In Jezus neemt God zijn intrek. In Jezus christus is God onder de mensen gaan wonen. Wie God wil spreken, moet bij Jezus aankloppen. Salomo, de eerste door God gebouwde mens uit het Davidshuis mocht God een tempel bouwen om in te wonen. Maar Salomo was nog slechts een voorafspiegeling van Jezus de laatste telg uit het door God gebouwde Davidshuis. De tempel door Salomo gebouwd vindt zijn vervulling in Jezus, de nieuwe en definitieve woonplaats van God. In de Davidszoon Jezus neemt God zijn intrek onder ons mensen.

Hoe viert u straks kerstfeest? Biedt u de boreling van Bethlehem een door u zelf gebouwde woning aan? Kom in Heer, ik heb mijn best gedaan, maak het u gemakkelijk! God wenst niet te wonen in door ons gebouwde huizen. Met kerst heeft God onze huizen niet nodig. Met kerst heeft God zichzelf een huis gebouwd: Jezus christus. En God nodigt ons in Jezus Christus bij Hem thuis. Jezus Christus is het huis waarin God woont, en waarvan de voordeur altijd open staat.

Met Kerst is God in Jezus Christus onder ons komen wonen. En zoals een nieuwe buur betaamt stuurt hij een uitnodiging rond. Alleen gaat deze uitnodiging verder dan een uitnodiging tot kennismaken. Deze uitnodiging heeft meer van bericht van woningtoewijzing. Zij luidt: Ik heb mijzelf en u een huis gebouwd. Verlaat uw zelfgebouwde krotten en neemt bij mij uw intrek.

Amen.